

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenčni nedelje in praznike.

Inserat: do 9 petti vrst á 1 D, od 10—15 petti vrst á 1 D 50 p, večji inserati petti vrstá 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici petti vrstá 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p.

Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratorov naj se priloži znakma za odgovor.

Upravnštvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, priljubljen. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, L nadstropje

Telefon štev. 34.

Dopise sprejema in podpisane in zadostao frankovane.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1—

v inozemstvu navadna dni Din 1, nedelje Din 1·25

Postnina plačana v gotovini.

Slovenski Narod velja:	V Jugoslaviji		V inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 144—	Din 144—	Din 264—
6 : : : : :	72—	72—	132—
3 : : : : :	36—	36—	66—
1 : : : : :	12—	12—	22—

Pri morebitnem povlačenju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljajo v prvici naročnino vedno po nakaznicu.

Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Nemci drugod in pri nas.

Nemško časopisje redno prinaša članke o nemškem šolstvu v tujini. Splošno je znano, da so Nemci v Rajhu vodili skrbno evidenco vseh Nemcev v inozemstvu in zlasti njih šol. Kierkoli so imeli kolonije svojih rojakov, so takoj zahtevali šolo za nemško deco, ker so predobro vedeli, da si s šolami najbolje zasigurajo nadaljnji razvoj nemštva v tujih deželah.

V svetovni vojni so prišli Nemci ob Alzacio-Lorenzo. Danes tožijo, da so tamkaj mahoma izgubili, kar so 50 let gradili. Francozi so neki ukinili vse nemške šole, nemške otroke poučujejo francoski učitelji. Enak pojav se opazuje na Madžarskem in Burgenlandu. Otroci, ki so dovršili madžarske šole, niso znali ne madžarski, ne nemški. A danes Nemci upajo, da na temelju naredbe o narodnostnih manjšinah na Madžarskem nemško šolstvo tam zopet oživi, vzvoste. Lahko so zatvorili na južnem Tirolskem nemške šole, prepovedali delovanje Društva za povzdigo nemškega jezika, ker to zahtevajo državni interesi. Niti v Franciji niti v Italiji nimajo zakona v obrambo narodnostnih manjšin. Nemškim manjšinam ni dovoljeno vzdrževati šole niti na svoje stroške.

In tu je zanimivo, da morajo Nemci, če primerjajo te odnosajo, priznati, da so dali Slovani razmeroma največ prostosti njih šolstvu. V naši kraljevini kaže tudi v Čehoslovačiji je za nemško šolstvo razmeroma dobro preskrbljeno: slednja peščica nemških šolarčkov in študentov ima v učilnicah nemški učni jezik. Skoraj iste ugodnosti uživajo Nemci na Sedmograškem, ki je pod romunsko krono, in pa v pobaltskih deželah. A tudi tukaj stopa zadnjih čas v veljavno državno - nacionalna tendenca. Tako je romunska vlada sklenila zavzeti nemške šole v Banatu, Litva pa namerava omejiti nemško Šolsko avtonomijo, a najhujša nevarnost preti Nemcem na Poljskem. Poljaki so baje proti besedilu mirovne pogodbe prepovedali Nemško kulturno zvezo in gospodarske organizacije.

Nemci vidijo vsako najmanjšo škodo svojih rojakov v inozemstvu, toda kar počenjajo proti narodnim manjšinam doma, tega ne marajo videti. Kako nastopajo proti kulturnemu razvoju narodnih manjšin na Nemškem? Koliko se že pretrpeli pod germanskim grobo pestjo n. pr. Lužiški Srbij?

Našim bratom-trpinom okrajem Karavank ne dovolijo niti zasebnih učilnic, dasi je dunajska vlada po mirovni pogodbi dolžna vzdrževati vsem slovenskim občinam slovenske šole. Tako se Koroška, zibelka Slovencev, polagoma potaplja v nemškem morju, in slovenski

živelji bo ginil na Koroškem, dokler se bo mala Avstrija posmehovala in rogalna sanžermenski mirovni pogodbi in veselil, ki so jo diktirale. Avstriji je mirovna pogodba le nična krpa papirja. Preteklo je leto dni in več (2. avgust 1922), ko je naš zunanj minister dr. M. Ninčič izjavil, da so bili storjeni na Dunaju diplomatični koraki in da se tudi v bodoče ukrene za vsak nov slučaj vse, kar bo potrebno. Ce pa se pokaže, da se s tem rednim diplomatičnim potom ne more doseči povoljnih rezultatov, pride beogradská vlada v položaj, da bo morala iskatih novih sredstev v varstvo naših narodnih manjšin, izvedla bo gotove repreziale proti nemški narodni manjšini, bivajoči na našem ozemlju.

O Ninčičevih reprezialeh pa ni do današnjega dne ničesar slišati in dunajska vlada dalje brezobzirno tepta v sanžermenski pogodbi prevzete obveznosti, da ne bo svojih narodnostnih manjšin zaviralo v svobodnem razvoju in udejstvovanju na narodnem in kulturnem polju.

Dasi torej Nemci danes sami na svoji koži čutijo, kako s trnjem je posuto življenje narodnih manjšin, vendar jih ta grena izkušnja še vedno ni izpametovala. Mesto da bi dajali zgled, kako se pravično in humano postopa proti narodnim manjšinam, ter s tem posredno lajšali tudi usodo svojih rojakov v tujih državah, tekmujejo z Italijani v nasilnostih proti drugorodnim svojim državljanom.

Ali imajo potem pravico zahtevati, da naj druge države drugače postopajo s svojimi drugorodnimi manjšinami, kar so postopajo Nemci s svojimi tujerodci?

Zob za zob, kakor Ti meni, tako jaz Tebi, to je danes parola.

Zato se naj Nemci pri nas ne čudijo in ne zgražajo, ako pravimo: Tri leta že zmanjšamo, da Avstrija izpolni obveznosti, ki jih je prevzela nase v saintgermanskem miru ter dala našim rojakom na Koroškem vsaj eno samo ljudsko šolo.

Mera našega potrpljenja je polna!

Gospod minister dr. Ninčič, kličemo Vas na plan, da izpolnite to, kar ste lani napovedali in s čemer ste lani zagrozili! Represiale zahtevamo, brezobzirne in učinkovite!

Bodi i pri nas konec širokogrudnosti, koncilijantnosti in toleranci!

Kakor pri Nemcih in Italijanah doma, naj tudi pri nas govoriti odslej sila in pest!

Nazadnje bo tudi sentimentalni Jugosloven ukrotil svojo mehko naturo in se naučil — duševno ubijati ljudi ...

Telefonska in brzojavna poročila

Pričetek državnega prevrata na Bavarskem.

Bavarski nacionalisti z Ludendorffom na čelu odstranili vlado.

— Prvi vtisi v Berlinu in Parizu. — Državni president Ebert odstavljen. — Bavarski pohod na Berlin.

— Monakovo, 8. nov. (Izv.) Že dolgo napovedani državni prevrat je bil danes ponoči izvršen s sodelovanjem državnega komisarija dr. Kahrja. Doseganja vlada je odstranjena, dr. Kahr je dobil naslov generalnega guvernerja bavarske države. Za ministarskega predsednika in voditelja ministrstva zunanjih zadev je imenovan dr. Plechner, za vojnega ministra Ludendorff in za notranjega ministra Zeigner.

— Monakovo, 8. nov. (Izv.) Danes ob 9. zvečer je bil v velikem Breihausu shod bavarskih nacionalistov, na katerem je imel kratek govor dr. Kahr. Za časa njegova govora je pred pivovarno prispealo okoli 800 oboroženih nacionalistov pod vodstvom Hitlerja. 500 oboroženih nacionalistov je odšlo v zborovalno dvorano. Zbor nacionalistov je nato proglašil odstavitev sedanje vlade, namesto katere prevzame vodstvo vladnih poslov nova nacionalistična vlada. Hitler je imenovan za političnega svetovalca tej vladi. Gibanje nacionalistov ni samo lokalnega značaja, temveč se razširja po vse Bavarski. Nacionalisti so proglašili Ludendorff za diktatorja nad vso Nemčijo.

— Berlin, 8. nov. (Izv.) Prve vesti o državnem prevratu v Monakovem so napravile na vlado veliko depresijo. Državni kabinet je imel skoraj celo noč seje in se posvetoval o položaju. Stresemnova vlada je popolnoma neodločena.

— Pariz, 8. nov. (Izv.) Pod predsedstvom Millerandovim je bila nočjo dolgotrajna seja ministrskega sveta, ki je razmotrivala položaj v Nemčiji in državni prevrat v Monakovem Sklep ministrskega sveta je, da Francija v Berlinu jasno in odločno izjavlja, da francoska vlada v nobenem slučaju ne more trpeti diktature desničarskih radikalov, ker bi to pomenjalo kršitev versališke mirovne pogodbe. Politični krogovi smatrajo sklep ministrskega sveta kot izredno značilen za francosko stališče.

— Pariz, 8. nov. (Izv.) Poslančka konferenca je danes razpravljala o angleškem predlogu, da se holandska vlada pozove zabraniti bivšemu nemškemu kronprincu Viljemu povrnitev v Nemčijo. Konferenca je predlog angleške vlade sprejela s pripombo, da se naj

vsebinu zadevne note holandski vladičuva kot stroga tajnost. Konferenca je dalje zahtevala od nemške vlade, da da vse garancije medzvezniški kontrolni komisiji za neovirano poslovanje. Danas seji poslaniške konference so kot strokovnjaki prisostvovali maršal Foch, šef francoskega generalnega štaba in angleški general.

— Monakovo, 8. nov. (Izv.) O razvoju dogodkov povodom nočnega državnega prevrata javljajo:

Veliko manifestacijo patriotskih društv v meščanskih pivovarnah je otvoril z načinom komercijalni svetnik Zentz. V topnih besedah se je najprej zahvalil državnemu komisariju v. Kahru, da se je odzval vabilu patriotskih organizacij. Dalje je omenil, da je bilo na ta dan pred petimi leti zaboden bodalo v hrbitenico nemške vojske. Dalje je povečeval domoljubno in poštovljeno delovanje komisarija von Kahra, ki je združil Nemčijo pod novo »zastavo, črno-belo-rdečo«. Za njim je govoril komisar Kahr, ki je prečital manifest na nemški narod med viharnim odobravanjem. Med njegovim govorom je pri vhodu v dvorano nastalo pančno gibanje. S 600 oboroženimi nacionalisti se je pojavil Hitler, stopajoč s samokresom v roki na oder poleg državnega komisarija. Ob strani dr. von Kahra je dvakrat ustrelil v zrak in z odravnikom: »Sedanja vlada ne eksistira več! Nacionálna revolucija in nacionálna diktatura je tukaj!« Oboroženi nacionalisti so zasedli vso dvorano in niso pustili na to nikogar niti notri niti ven. Izvod je bil zabranjen celo novinarjem.

Državni komisar Kahr, Hitler in Ludendorff so za tem odšli v stransko sobo, kjer so imeli kratko posvetovanje. Nato so bili aretrirani navzoči člani vlade, ministarski predsednik Knill in znotrajni minister Schwyer in brambni minister.

Hitler je po kratkem posvetovanju nazzanil zborovalcem, da prevzame državni komisar von Kahr upraviteljstvo Bavarske, ministarsko predsedstvo pa Pöhner. Z mogičnim glasom je ta objavil sklep:

»Državna vlada v Berlinu in državni predsednik Eber sta ravnotako odstavljeni. Viharni kliči in odobravanje. Dalje je Hitler naznani, da se je ustanovila narodna nemška vlada in da je takoj organizirala narodna nemška armada, ki bo zavzela svoje položaje.

Na odravnik so nato pojavili člani nove vlade z Ludendorffom na čelu. Zoper nevpošteni sklep: »Hoch! Hoch! Es lebe die Freiheit Deutschlands!« Hitler je zaključil svoj govor: »Jutri ima naša vlada marsčati proti Berlinu!« Enkrat je vprašal navzoči ali so sporazumi s sklepi nacionálne vlade, na kar so sledili viharni kliči.

Tesnobia državost je privalo celo do Kitajcev, ki so pozabili na svoje neumorno delo in prišli na prag svojih prodajavnic; — privalo celo do belih — žensk in jih iztrajala iz njihove kreolske brezbržnosti, da so gologlavne in razmrščene lasmi tekle po novice. Čez Saigon je zavel skrivnostno blazen in vseuničajoč veter, in zdelo se je, da bo strahotno prebudil mesto iz večne brezdelice.

XXXI.

Ne, zdravnik Mévil se nočjo ni vrnil domov.

Odšel je bil že zgodaj, ker mu je bilo mučno ostati sam s svojimi mrzlimi misli. Ob zori se mu je nočna pijanost razkrdila; toda pred očmi so mu še vedno begale sence prividov in ga v predstekih trpinčile. Z grozno natankostjo je spet videl mrko in strašno nočno prikazem: gubajoča se mrtva halja je plapolala okrog razprošenih rok in oči ... srpe sfingine oči ... ah, ta prikaz ...

Zazeblo ga je v možeg, navzlio teški dnevni privrženci, ki mu je ramena in vrat rosila z mrzličnimi znojnimi kapljami. Pred odhodom si je vse zgornje telo posul s prahom; potem pa je skočil na kolo, ker ni maral tekačev in viktorije; nejasno je upal, da si iz utrujenjem mišic pomiri žive. Tudi veter in solnce bi bili dobrji zdravili za njegovo živčno razvranost. Sklonil se je nad krmilni drog in se z vso silo pognal. Kolo je odbrzel po rdeči cesti, ki je kmalu pobravila obode iz kavčuka.

Paleč sapica je izsušila jutranji nalin in blato, se je že drobilo v prah,

Claude Farrère — prevel Miran Jarc:

Civiliziranci.

Roman.

63

S široko odprtimi očmi se je Sélysette dvignila.

Iz prsi se ji je izvil krik, — krik, ki se je Fierceu zasekal v srce kakor nož.

To je bilo vse. Viktorija je brzo odrrala.

Ce lo minute je stal Fierce nepremično kakor drevo,

ki je vanj trešilo, a se še ni koj zvrnil.

Potem pa je s strašnim zamahom raztrgal usodno objektje

in pomejal obe ženski drugo na drugo, da je celo

pri prvi zakravavelo. On pa je skočil iz voza in kot blazen stekel po ulicah.</p

Razvrstitev uradništva v kategorije in skupine.

Slošna nezadovoljnost uradništva proti vladini naredbi. — Položaj poštnih uradnikov.

— Beograd, 9. novembra. (Izv.) Za včeraj ob 18. je bil sklican v dvorano Eskompane banke zbor vseh državnih uradnikov, na katerih so bili pozvani tudi zastopniki raznih uradniških organizacij iz vseh pokrajij. Iz tehničnih ozirov je ta zbor preložen za danes ob 16. popoldne. Tega zabora se udeleže zastopniki organizacij: za Slovensko g. Makso Lille z. za Hrvatsko in Slavonijo dr. Marušić, za Bosno in Hercegovino dr. Gjuković, gimnazijski ravnatelji, za Vojvodino g. Vaso Matić iz Novega Sada in za Dalmacijo Katunarić iz Splita. Zbor bo razpravljal o vladini naredbi glede razvrstitev uradnikov v kategorije in skupine v smislu novega uradniškega zakona. Sedanja, v službenih Novinah objavljena naredba je vezbula v vseh uradniških vrstah splošno nezadovoljstvo. Nezadovoljni so tako uradniki kakor tudi državni namestenci. Ministrski predsednik Pašić je po poročilu nekaterih beogradskih listov že izjavil, da mora biti ta naredba popravljena. Tekom današnjega dneva obiske ministarskega predsednika deputacija uradnikov in namestencev, ki bodo vlogo naprosili za pojasmila, v kakšni smeri namestava vlada naredbo popraviti.

— Beograd, 9. novembra. (Izv.) Mravatski namestnik dr. Čimlje je poročil Nj. Vel. kralju, ministrskemu predsedniku in notranjemu ministru o nezadovoljnosti hravatskega uradništva glede razvrstitev naredbe.

Z naredbo so tudi nezadovoljni srednješolski profesorji in glavni odbor udruženih srednješolskih profesorjev. Je imel več kon-

Republikansko gibanje na Grškem.

Kritičen položaj. — Izjava bivšega grškega zunanjega ministra. — Položaj dinastije.

— Solun, 8. novembra. (Izv.) Republikansko gibanje na Grškem se vedno bolj razširja. Položaj za dinastijo je postal zelo kritičen. Politične oblasti ne morejo obvladati gibanja. Vsek trenutek pričakujejo proglašitev Grške za republiko. Na nasvet predsednika sedanji dinastiji zveste vlade, polkovnika Gonatasa, je že pred tedni odpotovala kraljica Elizabeta v Bukarešto. Vsi grški listi propagirajo geslo: »Edina rešitev Grške je v republike! Kdor ljudi domovino, blagostanje in napredek naroda, naj glasuje za republiko!« Na dvoru vlada velika vznemirjenost. Pod kraljevim predsedstvom se dnevo vrše seje in posvetovanja, ki pa ne donesejo pravega pozitivnega rezultata.

— Beograd, 9. novembra. (Izv.) Beogradski listi objavljajo zelo obširen intervju z bivšim grškim zunanjim ministrom Aleksandrišom, ki je 7. t. m. v Simplom orient expressom potoval skozi Beograd in Pariz, kjer prevzame poslo grškega delegata v reparacijski komisiji. Minister Aleksandris in njegov spremjevalec general Otoneos sta podala zelo obširno poročilo o situaciji na Grškem. Med drugim sta izjavila:

»Res je, da je republikansko gibanje na Grškem zadnje dni zavzelovo ve-

ren, na katerih je konstatiral, da je razvrstitev za srednješolske profesorje skrajno slabovredna.

Z razvrstitev so nezadovoljni tudi sodniki, ker je okrajena njih neodvisnost, ker se lahko v prvem letu premeščajo po poljubnosti iz kraja v kraj. Nezadovoljni so tudi z razvrstitev sodni uradniki v Dalmaciji. Beogradski sodni uradniki pa zoper niso zadovoljni s položajem, ki ga imajo sodni uradniki v Dalmaciji. Nezadovoljstvo z naredbo pa je posebno veliko med poštnim in brzojavnim uradništvom. Dalmatinski poštni uradniki v Splitu so postavljeni v 2 skupino II. kategorije, dočim Skopje in Sarajevo v 1. skupino te kategorije. Od vseh strani prihajajo vladni protesti.

— Beograd, 9. nov. (Izv.) Ministrstvo pošte in brzojavala izda posebno naredbo o razvrstitev poštnih in brzojavnih uradnikov. Večina prometno-poštnega in brzojavnega dela je postavljena v II. kategorijo. Ministr pošte in brzojavala Vukicev sedaj zahteva, da se za prometno poštno in brzojavno oz. telef. osobe izdela posebna naredba, ki bo vsebovala vse to osobe od najvišjega uradnika do najnižjega. Vlada je pripravljena, da se prometno-poštno, brzojavno in telefonsko osobo izenači z železniško prometno osobjem, ki izvršuje službo direktno na prog. oz. v prometu. V ministrstvu pošte je sestavljena posebna komisija, ki ima proučiti načrt te specijalne naredbe. Minister pošte in brzojavala je upošteval intervencijo Saveza poštnih uradnikov.

— Beograd, 9. nov. (Izv.) Ministrstvo pošte in brzojavala izda posebno naredbo o razvrstitev poštnih in brzojavnih uradnikov. Večina prometno-poštnega in brzojavnega dela je postavljena v II. kategorijo. Ministr pošte in brzojavala Vukicev sedaj zahteva, da se za prometno poštno in brzojavno oz. telef. osobe izdela posebna naredba, ki bo vsebovala vse to osobe od najvišjega uradnika do najnižjega. Vlada je pripravljena, da se prometno-poštno, brzojavno in telefonsko osobo izenači z železniško prometno osobjem, ki izvršuje službo direktno na prog. oz. v prometu. V ministrstvu pošte je sestavljena posebna komisija, ki ima proučiti načrt te specijalne naredbe. Minister pošte in brzojavala je upošteval intervencijo Saveza poštnih uradnikov.

Republikansko gibanje na Grškem.

Kritičen položaj. — Izjava bivšega grškega zunanjega ministra. — Položaj dinastije.

— Solun, 8. novembra. (Izv.) Republikansko gibanje na Grškem se vedno bolj razširja. Položaj za dinastijo je postal zelo kritičen. Politične oblasti ne morejo obvladati gibanja. Vsek trenutek pričakujejo proglašitev Grške za republiko. Na nasvet predsednika sedanji dinastiji zveste vlade, polkovnika Gonatasa, je že pred tedni odpotovala kraljica Elizabeta v Bukarešto. Vsi grški listi propagirajo geslo: »Edina rešitev Grške je v republike! Kdor ljudi domovino, blagostanje in napredek naroda, naj glasuje za republiko!« Na dvoru vlada velika vznemirjenost. Pod kraljevim predsedstvom se dnevo vrše seje in posvetovanja, ki pa ne donesejo pravega pozitivnega rezultata.

— Beograd, 9. novembra. (Izv.) Beogradski listi objavljajo zelo obširen intervju z bivšim grškim zunanjim ministrom Aleksandrišom, ki je 7. t. m. v Simplom orient expressom potoval skozi Beograd in Pariz, kjer prevzame poslo grškega delegata v reparacijski komisiji. Minister Aleksandris in njegov spremjevalec general Otoneos sta podala zelo obširno poročilo o situaciji na Grškem. Med drugim sta izjavila:

»Res je, da je republikansko gibanje na Grškem zadnje dni zavzelovo ve-

Politične vesti.

= Prince Pavle — ban Hrvatski? Po poročilih iz Beograda se princ Pavle, kakor smo že zabeležili, no povratku iz ženitovanskoga potovanja stalno naseli v Zagrebu. Govori se, da prevzame v Zagrebu visoko službeno mesto. Pravijo, da je določen za hrvatskega bana.

= Zakon o zaščiti države. Beogradski »Preporod« javlja: Minister notranjih del Vujičić je postal vsem podređenim županom okrožnico, v kateri jim zabičuje strogo izvajanje zakona o zaščiti države nasproti onim, ki močajo blato na vse, kar je srbsko, hrvatsko ali slovensko. K temu koraku so ministra napotile vesti iz raznih krajev o nečvenem nastopanju gotovih tujerodnih elementov proti narodnemu in državnemu jedinstvu.

= Prevrat v Nemčiji. Pred dvema mesecema smo priobčili iz Monakovega dopisa, v katerem so bili točno napovedani dogodki, ki se sedaj doigrajajo na Bavarskem in v Nemčiji, dopisnik se je motil samo v toliko, da je napovedal revolucijo in prevrat na Bavarskem že začetkom meseca oktobra, dočim je v resnici izbruhnila revolucija še mesec kasneje. Njegova ugotovitev, da ima pri revolucionarem pokretu svoje prste vmes bivši šef generalnega štaba nemške armade general Ludendorff, so bila, kakor izpričujejo sedanji dogodki, polnoma točna. Dopis je vzbudil v naši javnosti sicer precejšnjo pozornost, vendar pa je prevladovalo prepričanje, da so vesti o predstoječi revoluciji in o prevratu na Bavarskem samo kombinacija brez dejanske podlage. Da pa so te kombinacije kolikor kolikor utemeljene in da so slonele na docela pravilnih premisah, je razvidno iz dogodkov, katerih pozorišče je sedaj Bavarska. Ni dvoma, da postane sedaj aktuelno tudi vprašanje — vzpostavitev monarhije. Ni izključeno, da se bo vodila borba tudi pod gesmom: Tu Ruprecht Wittelsbachovec, tu Friderik Viljem Hohenzollernski.

= Bavarci zaplenili češko-slovaške aeroplane. — Monakovo, 9. nov. (Izv.) Bavarski politični oblasti so v Gornji Pialci zaplenile češkoslovaške aeroplane, ki so iz Pariza pluli preko Nemčije v Prago. V Gornji Pialci so morali pristati na semljo 4 aeroplani, ki so jih oblasti takoj zaplenile in demontirale.

— Beograd, 9. novembra. (Izv.) V naši kraljevini je več vicinalnih železnic, katerih vodstva se nahajajo že vedno v nekaterih centralnih mestih inozemstva, tako na Dunaju ali v Budimpešti. Največ vicinalnih železnic je na Hrvatskem in v Slavoniji, dalje v Sloveniji in v Dalmaciji. Te železnicne dočimejo dotočnim družbam velike dobičke, ki se stekajo v dobro izven naše kraljevine. Prometno ministrstvo sedaj proučava načrt in predloge oz. pogoje, kako prisiliti te družbe, da prenesu svoje sedeže v našo kraljevino. V kratkem bo pozvalo prometno ministrstvo posamezne družbe vicinalnih železnic na prenos central v našo kraljevino in na izvršitev nacionalizacije teh podjetij.

PODRŽAVLJENJE VICINALNIH ŽELEZNIC.

— Beograd, 9. novembra. (Izv.) V naši kraljevini je več vicinalnih železnic, katerih vodstva se nahajajo že vedno v nekaterih centralnih mestih inozemstva, tako na Dunaju ali v Budimpešti. Največ vicinalnih železnic je na Hrvatskem in v Slavoniji, dalje v Sloveniji in v Dalmaciji. Te železnicne dočimejo dotočnim družbam velike dobičke, ki se stekajo v dobro izven naše kraljevine. Prometno ministrstvo sedaj proučava načrt in predloge oz. pogoje, kako prisiliti te družbe, da prenesu svoje sedeže v našo kraljevino. V kratkem bo pozvalo prometno ministrstvo posamezne družbe vicinalnih železnic na prenos central v našo kraljevino in na izvršitev nacionalizacije teh podjetij.

BAVARCI ZAPLENILI ČEŠKO-SLOVAŠKE AEROPLANE.

— Monakovo, 9. nov. (Izv.) Bavarski politični oblasti so v Gornji Pialci zaplenile češkoslovaške aeroplane, ki so iz Pariza pluli preko Nemčije v Prago. V Gornji Pialci so morali pristati na semljo 4 aeroplani, ki so jih oblasti takoj zaplenile in demontirale.

= Mesto Zombori se odstopi Romu. Mesto Zombori ali po nemško Hatzenfeld, je glavno gospodarsko, politično in kulturno središče banatskih Nemcov. To mesto je pri zadnjih volitvah oddalo načelni glas za nemške kandidate. V razmejitenem sporu med načo državo in Romunijo je romunska vlada stavila predlog, da se to mesto odstopi Romuniji proti primerenim kompenzacijam. Banatski Nemci so tako pričeli živahnno akcijo, da ostane njih središče Jugoslavija. Po poročilih iz Beograda je sedaj dosegel sporazum med zunanjim ministrom in romunskim poslankom za odstop mesta proti kompenzaciji, da Romunija odstopi nači državi Medoš in Pardan, občenem z 20 km obmejnje železnice. Vlada skuša za ta odstop najti primereno formulo, ker upošteva, da bo nemški parlamentarni klub protestiral z vso odločnostjo proti takemu sporazumu. Nekateri listi javljajo, da je že odrejena evakuacija Zomborja, drugi pa naglašajo, da je proti odstopu velik odpor v državi, čeprav odstop že vojvodinski radikalni iz strankarsko-taktičnih ozirov.

= Poset naše kraljevske dvojice v Parizu. Po poročilih beogradskih listov posetita spomladi 1. 1924. Nj. Vel. kralj Aleksander I. in kraljica Marija predsednika francoske republike Milleranda v Parizu. Ta poset je oficijelni obisk našega suverenega Francije. Poset bi se imel vršiti že to jesen, a je bil preložen radi veselega dogodka v kraljevi rodinci.

= Komunistični kongres prepovedan. Neodvisna delavska stranka (preje komunistična) je sklicalna v Beograd glavni strankin kongres, ki bi se imel vršiti od 18.—20. t. m. Notranje ministrstvo je sestavljena posebna komisija, ki ima proučiti načrt te specijalne naredbe. Ministr pošte in brzojavala je upošteval intervencijo Saveza poštnih uradnikov.

= »Neue Freie Presse« prepovedana. Češkoslovaško notranje ministrstvo je prepovedalo do preklica uvoz in proda dunajskoga dnevnika »Neue Freie Presse« na Slovaškem. Vzrok temu je dejstvo, da je list razširjal v zadnjem času v žaljivem tonu neresnične vesti o Češkoslovaški. Ta korak notranjega ministrstva je sprejela slovaška javnost z velikim odobravanjem.

= »Veliki film sezile 1923/24 od 8. do 11. I. del od 12. do 14. II. del

„Ne želi svojega bližnjega žene“
KINO MATICA

Gospodarstvo.

= K polomu »Ujednjene banke«. Zagreber Tagblatte piše: Ob aferi beogradsko »Ujednjene banke« stopa jasno da dan dejstvo, da so beogradski denarni zavodi podpirani od strani vseh mogočih uradnih mest tudi preko dovoljene mere. Ta velika postrežljivost se je sedaj kruto maščevala. Angažirana je ne le »Narodna banka«, terjavijo od 12 milijonov Din, ampak tudi postna hranilnica s 5 milijoni Din, razredna loterija z 1% milijona ter državna hipoteka banka z nad 2 milijona. Ko so bili teži notorično nesolidni banki podeljeni tako visoki krediti, kako visoki morajo še biti krediti, predvsem v vložki, podeljeni velikim in solidnim beogradskim denarnim zavodom. Naravno je teda, da morejo beogradski bančni zavodi lažje prenašati deflačijsko politiko in pomanjkanje denarja, nego naše in slovenske banke, ki se ne morejo ponositi s tako postrežljivostjo. Tako Zagreber Tagblatte. Temu nam je že do datih, da je vlada pred meseci za počasno hranilnico od kupila od »Ujednjene banke« palaco »Moskva«, kolikor nam je znano, za nad 20 milijonov dinarjev, katero palaco je omenjena banka kupila malo prej za okvirno označene kupnine. Zanimivo je pri vsem tem, da počasna hranilnica niti ne potrebuje vseh prostorov v omenjeni palaci ter da je večji del njih dala v najem. Vsa to koncentrična oficijska pomoč pa ni mogla preprečiti polno banke, katere glavnati je minister na razpoloženju.

= Dobava modre galice. Pri ravateljstvu državnih železnic v Subotic se vrši 23. nov. tl. ofertalna licitacija glede dobave 15.000 kg modre galice. Oglas je v trg. in obrtniških zbornicah v Ljubljani in predstavnikih.

= Dobava barve za žige in telegraf. Pri ravateljstvu državnih železnic v Subotic se vrši 23. nov. tl. ofertalna licitacija glede dobave 15.000 kg modre galice. Oglas je v trg. in obrtniških zbornicah v Ljubljani in predstavnikih.

= Dobava barve za žige in telegraf. Pri ravateljstvu državnih železnic v Subotic se vrši 23. nov. tl. ofertalna licitacija glede dobave 15.000 kg modre galice. Oglas je v trg. in obrtniških zbornicah v Ljubljani in predstavnikih.

= Dobava barve za žige in telegraf. Pri ravateljstvu državnih železnic v Subotic se vrši 23. nov. tl. ofertalna licitacija glede dobave 15.000 kg modre galice. Oglas je v trg. in obrtniških zbornicah v Ljubljani in predstavnikih.

= Dobava barve za žige in telegraf. Pri ravateljstvu državnih železnic v Subotic se vrši 23. nov. tl. ofertalna licitacija glede dobave 15.000 kg modre galice. Oglas je v trg. in obrtniških zbornicah v Ljubljani in predstavnikih.

= Dobava barve za žige in telegraf. Pri ravateljstvu državnih železnic v Subotic se vrši 23. nov. tl. ofertalna licitacija glede dobave 15.000 kg modre galice. Oglas je v trg. in obrtniških zbornicah v Ljubljani in predstavnikih.

= Dobava barve za žige in telegraf. Pri ravateljstvu državnih železnic v Subotic se vrši 23. nov. tl. ofertalna licitacija glede dobave 15.000 kg modre galice. Oglas je v trg. in obrtniških zbornicah v Ljubljani in predstavnikih.

= Dobava barve za žige in telegraf. Pri ravateljstvu državnih železnic v Subotic se vrši 23. nov. tl. ofertalna licitacija glede dobave 15.000 kg modre galice. Oglas je v trg. in obrtniških zbornicah v Ljubljani in predstavnikih.

= Dobava barve za žige in telegraf. Pri ravateljstvu državnih

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 9. novembra 1928.

Nevarnost »posrbljenja«.

Naši javnosti ni ostalo neopăzeno, da kaže SLS v zadnjem času dva obrazca. Enega v Beogradu in v narodni skupščini, drugega doma v Sloveniji. Prvi obraz je resen. Njen parlamentarni zastopniki se trudijo z državnimi proračuni, marljivo (zakaj ne bi priznali!) študirajo vladine zakonske načrte in vnašajo klub vsej opozicionalnosti marsikatero pametno izprenembo. Povsod se gibajo nekako kulturno, in po pravici veljajo za tretzo skupino sedanje narodne skupščine. Celo v svojih tamošnjih govorih so umerjeni ter se kočljivili državnoupravnih vprašanj do takoj previdno, obzirno računajoč na bodoče eventualije...

Drugi obraz pa kaže SLS v Sloveniji v svojem časopisu. Tukaj grmi in treska, da je jo. Časopis je pač namejeno preprostemu in neukemu ljudstvu, zato treba šlager prikrožiti na njega omejenost in nerazsodnost, na njega sprejemljivost za demagoška dela. Med temi gesli se nahaja eno, ki nam je znano že izza predvojnih let: pravljica o »posrbljenju«. Rekli smo že, da se demagoška sredstva izbirajo po sprejemljivosti ali ljudski nevšečnosti. Ta značaj gesla je prvi in merodajni. Resničnost in njega pravčnost pa ne pride v poštev. Z ozirom na to vedo slovenski klerikalci (tukaj rabimo besedo slovenski zgolj kot geografski pojem, kot skupinsko označo, ter ne prisojamo klerikalnim kapljep Trubarjeve, Vodnikove, Prešernove, Stritarjeve, Aškerčeve, Cankarjeve ali Zupančičeve krvil), da še danes lahko apelirajo na tiste instinte, ki so nekoč prepevali in pisali pesmi »Srbe na vrbe« itd. Klerikalci so vsikdar strankarsko pripadnost vtemeljali z instinkti sovraštva in protihučne sožitja, ker so vedeli, da so pozitivna prepričanja v njihovih vrstah vse prej kot mogoča. Nevarnost »posrbljenja« je danes šlager, s katerim vtemeljujejo svojo željo po klerikalnem, po strankarski slovenski avtonomiji. Največja grdobija pa je, da izhaja od zastopnikov, ki venomer propovedujejo, da hočejo prekvasti naše javno življenje s krščanskimi načeli! Val ljubezni in navdušenja, ki je rodil Jugoslavijo in strnil tri brate v eno državno družino, nešteta kulturna, gospodarska in politična prizadevanja, ki te brate še dalje duševno približujejo ter navdušujejo za skupno nacionalno življenje, se sedaj po klerikalnem časopisu blati s hudočnimi psovkami o »posrbljenju«. Baš na tej zatratni propagandi, ki vzdržuje na slovenskem ozemlju umetno protistransko razpoloženje, počiva stavba klerikalne strankarske moči na deželi.

S kako ljubezni smo pred vojno študirali češko, rusko, poljsko življenje. Vsaka jezikovna drobtina nam je bila dobrodošla. Sedaj, ko smo združeni s Srbi in Hrvati v veliku državo, jo je seveda treba omajati in ugonobiti, edino ker se je klerikalcem izvila iz rok samovola v Sloveniji. Želite po tej strahovladi razpihujetejo in vtemeljujejo z nevarnostjo o »posrbljenju«, ki je histerična.

Nevarnost te nevarnosti čutimo dnevno vsi Slovenci. Naša polja, gospodarska in kulturna, so brez pozitivnih delavcev. Največje razočaranje pa čaka še tisti slov. nadproducirani duševni proletariat, ki v par letih ne bo vedel kam, ako dobimo slov. klerikalno avtonomijo...

★ ★ ★

Kronanje kralja in kraljice. Po poročilih iz Beograda se bo vršilo svetočano kronanje kralja v kraljevi mesecu mača prihodnjega leta. Maziljenje se bo izvršilo nekoliko kasneje v samostanu Žiči. Prvotno se je mislilo, da bi se slovensko kronanje izvršilo na Kosovem. Ta načrt so opustili, ker bi se na Kosovem težko dala prirediti svečanost v tako velikem obsegu, kakor je nameščano kronanje. Zato se bo vršilo kronanje v Beogradu, že zato, ker je bil tu državni kralj leta 1904, torej pred 20 leti, kronan v Beogradu.

Slovenski Narode v drugih rokah. Današnji »Slovenec« piše pod tem naslovom: »Slovenski Narode je, kakor siščimo, včeraj prešel v druge roke. Večino delnic je dobil konsorcij Arko-Praprotnik, vsled česar nista več v upravnem odboru gg. dr. Triller in dr. Majaron.« Ta vest je v toliko točna, da sta gg. dr. Triller in dr. Kokalj radi ponujanja in prodajanja svojih delnic »Narodne tiskarne« v Vladimircu Arko. Ta odložila svoji mestni v upravnem odboru »Narodne tiskarne«. »Slovenski Narode« in »Narodna tiskarna« torej nista prešla v druge roke.

Koroške župnije in Prekmurje. Koroške župnije, ki so pripadle naši državi, se odcepijo od celovške Škofije. Jezersko pride s 1. decembrom pod jurisdikcijo ljubljanskega, Prekmurje in župnije v mežiški dolini pa pod jurisdikcijo mariborske Škofije. Skrajni čas je že bil, da se je to vprašanje že vendar enkrat rešilo. Zlasti velike važnosti je, da se je Prekmurje že vendar enkrat podredilo mariborski Škofiji. Tam

je še vse polno madžarskih duhovnikov, ki so neprestano begali ljudstvo s pravljico, da ni izključeno, da bi Prekmurje v doglednem času ne prišlo zoper pod Madžarsko. Tem madžarskim agitatorjem je treba sedaj zavezati jezik. Prepričani smo, da bo v tem pogledu škof dr. Karlin storil svojo dolžnost. V Prekmurje bo treba poslati duhovnike, ki bodo s svojimi narodnimi delom znali paralizirati poguben vpliv madžarskih agitatorjev.

Pov. UJU In Ljubljansko učiteljsko društvo imata povodom 50 letnice E. Gangela v soboto dne 10. t. m. ob 11. ustanovitvenem zborovanje v sobi na Ledini in ob 20. zvezeti prijetelski sestanek za učiteljstvo v rezervi: ki Zvezda Vabi se tudi vnanje učiteljstva.

Promocija. G. Franjo Pestotnik iz Blagovice je bil 3. t. m. na Karlovi univerzitetu v Pragi promoviran za doktora vasega zdravilstva.

Razpust gasilnega društva v Pobrežju. Pokrajinska uprava za Slovenijo je razpustila gasilno društvo v Pobrežju pri Mariboru, ker je prekorčilo svoj delokrog. Društveni odborniki so namreč opetovani pri društvenih stankih in pribredovali žalilni srbo-hrvatsko-slovenski narod ter s tem kršili pravila, ki pravijo, da je dolžnost društvenikov, gojiti patriotska čustva in ljubezen do domovine.

Kolo jugoslovenskih sestrov v Ljubljani. Je s sklepom na seji dne 8. t. m. pristopilo kolo deležnikov sestrov v Ljubljani. Na seji sta na povabilo sestre predsednice gospa Franje dr. Tavčarjevo došla kot zastopnica društva za zgradbo doma Sokolu I. v Ljubljani brata gg. Josip Turk in Drago Lunder. Na izredno ljubezni pozdravju sestre predsednice se je imenom fin. odske zahvalil g. Turk preoseč pomoči Sokolu I. G. Lunder je nato kralj tajnik društva za zgradbo poročal o glavnih momentih razvoja tehničnih in finančnih, ki si jih je stavilo društvo, da postavi dom Sokolu I. v Ljubljani in o težkah, ki se v zadnjem uru ogrožajo plemenita stremljenja. Sestre odbornice, ki so z globočnim zanimanjem sledile podanemu poročilu, so na nadvse prisrčno zagotovile sestre predsednice za čim izdatnejšo pomoč soglasno sklenile, da hočejo v lastnem delokrogu zbrati izdatno denarno zbirko in da bo »Kolo jugoslovenskih sestrov« tudi po vseh možnostih delovalo na to, da se ohrani Tabor Sokolu I.

Neupravičen dostavljalci stanovanjskih izkazov. V zadnjem času je več hišnim posestnikom ljubljanskim, zlasti v St. Peterskem predmetnu neupravičeno dostavljalci stanovanjske izkaze ter jim pri tem strogo naročeval, da morajo izročene izkaze napraviti v par dneh in jih zoper njenim izročiti, kar je od posestnikov zahteval primerno odškodnino, dasi se stanovanjski izkazi brezplačno dobre pri davnici administraciji in je čas vložitve do konca tega meseca. Delal je tudi druge neumestne opazke. Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani opozarja hišne posestnike ljubljanske, da je po dobljenih informacijah na merodajnem mestu dotičnik omenjeno delo izvrševal na svojo roko, radi cesar na prizadeti hišni posestnik zahteva, da ne morda povrači plačanih zneskov. V prihodnje naj se takemu neupravičenem brez vsake legitimacije pokazelo vrata.

Potujoče občinstvo opozarjamemo, da se dobe vozovnice državnih železnic v predprodaji po originalni ceni par »Tourist Office« na Aleksandrovi cesti št. 8. Občinstvo se v lastnem interesu priporoča, da se poslužujejo te prilike, ker se tem izognoge nepotrebnu prehranjanju in čakanju pri železniških blagajnah. Josip Ribičić:

Pogreb bivšega predsednika beogradske občine. Včeraj dopoldne je prispevala Izavoda krsta pokojnega Dobre Mirovića, bivšega predsednika beogradske občine v narodnega poslanca. S kolodvora je bil svečan pogreb po glavnih ulicah nestra na kopališču. Pogreba so se udeležili ministri predsednik Nikolja Pašić z vsemi ministri, narodni poslanci in občinski svetovalci. Tekom pogreba se je zgodil nenavadno tragičen slučaj. Mati sedajnega podpredsednika beogradske občine Bočića se je nenadoma zgrudila na tla in Zorko Janez, obrekovanje. Določene dneve priobčimo sproti, ker tudi ni izključeno, da pride v seznam še nekaj slučajev.

Zloraba pri novoselski cerinarti. Nadzornik beogradskega finančnega ministra Veliković, ki se je mudil te dni v Novem Sadu, je suspendiral vse uradnikov radi zlorabe. Strange so bile nameščene prisiljene plačati velike podkupnine, da je njihovo blago bilo pravčano zacarinjeno.

Delo pri gradbi gravitacijske železnice v Bakru. Kralj je včeraj zapovedal Bakar z luko Bakar, povoljno napredujejo in po menju strokovnjakov, bo proga stavljena v promet še tekmo to zime. Glavne težkočke pri zgradbi te proge povzročajo nivelliranje hribovitega terena. Glavni del nivelliranja je medtem že končan in pred dnevi je bilo izvršeno tudi transiranje proge.

Železniška zveza z morjem. Zelezniška proga Gospic-Knín bo dograjena najbrže še tekmo te zime, ker je ministrstvo za zgradbo dovolilo potreben kredit za zgraditev poslednjega dela proge v dolžini 40 kilometrov. Po končani zgradbi bodo končani na Hrvatska, Slavonija in Slovenija zvezcani z morjem.

Obdukcija umorjenega deteta. Obdukcija trupla v peti sečišču novorojenčka, ki se je vršila včeraj ob 17., je ugotovila, da je bilo dete služkinje Rože Blažko živo rojeno in zadušeno. Ni pa se moglo konstatirati, na kakšen način je bilo dete zadušeno, ker na truplu niso bili odkriti nikaki znaki nasilja in je verjetno, da je služkinja dete najprej zadušila.

Detomor tudi v Zagrebu. Zagrebčka policija je aretirala služkinjo Julko Kovacić, ki je osušljena detomorja. Pred dnevi je bilo v Zagrebu najdeno truplo nekega deteta. Policija je po končanem poizvedovanju ugotovila, da je bila Kovacićeva pred kratkim v drugem stanju, da pa je hodila nemoteno na delo in je skrivoma rodila dete. Na policiji je zdravnik ugotovil, da je Kovacićeva rodila pred enim mesecem. Bila je oddana državnemu pravdinstvu, vendar tukaj vsako krvido.

Toča v Zagrebu. V četrtek opoldne je v Zagrebu med hudo nevitijo padala precej gosta toča, ki pa ni napravila posebne skode.

Nesreča. V gozdu Borl pri Sv. Barbara v Halozah je padlo pri podiranju drevesa težko deblo na divarja Janeza Kelenca. Mož je dobil smrtnonevarne poškodbe na glavi in so ga prepeljali v bolnič v Ptuj. — Pri nakladanju opeke je padel z vozička in si zlomil levo nogo delavec družbe »Slograde« v Trbovljah L. Valdegar. Prepeljal so ga v ljubljansko bolnič.

Začiganje denarja v Beogradu. V Beogradu se že od 13. septembra dalje vrši začiganje obrabljenih četrti, pol- in endinarških bankovcev. Do konca oktobra je bilo tega dnebla začigane za 6.7 milijonov dinarjev. V splošnem se potegne iz prometa 25 milijonov obrabljenega denarja.

Za slepe v drž. zavodu za slepe v Kočevju. Je darovala »Združene papirnice Večve-Goričane in Medvede d. d. papirnice v Večve« papirja v učne svrhe, zakar se je imenom slepcov najtoplje zavajljemo.

Naročilna za telefon na železniški postaji. Ministrstvo je z odlokom št. 65.844 z dne 17. okt. t. l. odredilo, da se plača za telefon, ki si ga naročnik da za svojo potrebo postaviti na železniški postaji, naročnika po kategoriji takega naročnika. Ako si pa napravi več naročnikov skupaj takšen telefon, se plačuje naročina zmeraj po kategoriji a) takega naročnika.

Naročilna za telefon, ki si ga naročnik postavlja na železniški postaji. Ministrstvo je odredilo, da se plača za telefon, ki si ga naročnik da za svojo potrebo postaviti na železniški postaji, naročnika po kategoriji takega naročnika. Če si pa napravi več naročnikov tak telefon, se plačuje naročina vedno po kategoriji a) takega naročnika.

Hipotekarno banko, da se takoj izplača ne prosilki. Naročilna za telefon na železniški postaji, naročnika po kategoriji takega naročnika ne. Ko je istega dne šef računskega oddelka ministru dr. Jankoviću med številimi drugimi trgovskimi akti predložil tudi slednjega v podpis, ker je dr. Janković podpisal oba akta. Vendar to ni bilo dovolj. Da bi odvrnil vsako krivido od sebe, je Stojanović prišel nekega lepega dne v oddelek za protokole in je pri tej priloki prisilil protokole vodječega uradnika, da pusti v slednjih eno mesto prazno, ker »to želi gospod minister.« Uradnik je ubegel. Kasneje je Stojanović izbral ugoden prilok in je med protokoli zabeležil prošnjo svoje žene pod številko 1491 od 11. junija, kot ugoden rešen. S tem se je skušal izvleči iz afer. Sleparija pa je bila kmalu odkrita in dr. Janković je na mestu odslovlil brezvestnega uradnika ter ga ovadil državnega pravdinstva. Ker je preiskovalni sodnik ugotovil Stojanovičevu krivido, je bil slednjega sedaj oddan prvočinknemu sodišču v Beogradu.

Ubil ljubimca svoje matere. V Savskega mostu je živila ločena Slovenka Josipa Marič v konkubinatu z nekim Ahimedom Gučičem. Pred kratkim pa jo je obiskal na dopust prišedni sir Bernard. Nekega večera sta šla mati in sin v kino ter da v hotel v državni z drugimi. Nenadoma pa je pridrvljen v hotel Ahmedova in odvzel Stojanovičevu krivido, ki je bil slednjega sedaj oddan prvočinknemu sodišču v Beogradu.

Razstava mlečnih izdelkov v Milanu. Kakor poroča naš generalni konzulat v Milanu, se je razstava mlečnih izdelkov, ki se je imela včeraj tekom tega meseca, odložila do aprila 1924.

Predavanje o gospodarskih problemih Slovenije. ki se je vršilo v sredo, 7. tm. v akademiji »Bratstva« na državnih redalk, je bilo tudi to pot zelo dobro obiskano. G. predavatelj Fran Erjavec je predvsem naglašal veliko važnost gospodarskih vprašanj, katerim Slovenci posvečamo vse premalo pozornosti, čeprav so gospodarska vprašanja gospodarska sila vsega javnega življenja. Do največje dobe smo bili Slovenci gospodarsko odvisni od tujcev, v čemer je tudi iskati glavni vzrok našega neuspeha.

Predavanje o gospodarskih problemih Slovenije. ki se je vršilo v sredo, 7. tm. v akademiji »Bratstva« na državnih redalk, je bilo tudi to pot zelo dobro obiskano. G. predavatelj Fran Erjavec je predvsem naglašal veliko važnost gospodarskih vprašanj, katerim Slovenci posvečamo vse premalo pozornosti, čeprav so gospodarska vprašanja gospodarska sila vsega javnega življenja. Do največje dobe smo bili Slovenci gospodarsko odvisni od tujcev, v čemer je tudi iskati glavni vzrok našega neuspeha.

Predavanje o gospodarskih problemih Slovenije. ki se je vršilo v sredo, 7. tm. v akademiji »Bratstva« na državnih redalk, je bilo tudi to pot zelo dobro obiskano. G. predavatelj Fran Erjavec je predvsem naglašal veliko važnost gospodarskih vprašanj, katerim Slovenci posvečamo vse premalo pozornosti, čeprav so gospodarska vprašanja gospodarska sila vsega javnega življenja. Do največje dobe smo bili Slovenci gospodarsko odvisni od tujcev, v čemer je tudi iskati glavni vzrok našega neuspeha.

Predavanje o gospodarskih problemih Slovenije. ki se je vršilo v sredo, 7. tm. v akademiji »Bratstva« na državnih redalk, je bilo tudi to pot zelo dobro obiskano. G. predavatelj Fran Erjavec je predvsem naglašal veliko važnost gospodarskih vprašanj, katerim Slovenci posvečamo vse premalo pozornosti, čeprav so gospodarska vprašanja gospodarska sila vsega javnega življenja. Do največje dobe smo bili Slovenci gospodarsko odvisni od tujcev, v čemer je tudi iskati glavni vzrok našega neuspeha.

Predavanje o gospodarskih problemih Slovenije. ki se je vršilo v sredo, 7. tm. v akademiji »Bratstva« na državnih redalk, je bilo tudi to pot zelo dobro obiskano. G. predavatelj Fran Erjavec je predvsem naglašal veliko važnost gospodars

Turistika in sport.**MEDKLUBSKI LAHKOATLETSKI TURNIR JADRAN : LASK.**

Dva naša najmlajša in najagilnejša lahkootletska kluba Jadran in Lask sta priredila v nedeljo 4. t. m. prvi medklubski turnir v Ljubljani. Prireditev sama, ki je bila tehnično dobro organizirana in se je vršila v redu, je uspela nad vse pričakovanje dobro in so bili doseženi razmeroma zelo ugodni rezultati. Iznenadil je predvsem Lask, ki je zmagal z 10 tekmovalci nad Jadranom, kateri je nastopil samo z 8 tekmovalci, v rezultatu 59:54 točk. Res je, da Jadran ni posjal v boji vse svojih moči. Doseženi so bili sledeči rezultati:

Tek na 100 m: 1. Kregelj (J) 12. 2. Kandare (L) 12.1. 3. Umek (L).

Metanje kroglice: 1. Vukmanović (L) 10.03. 2. Jovanović (L) 9.375. 3. Kandare (L) 9.31.

Štafeta 4×100 m: 1. Lask v postavi Umek, Kandare B., Ljubiči, Kandare L. v času 49.6. 2. Jadran v postavi Špan, Jamnik, Praunseis, Kregelj v času 50.6.

Tek na 400 m: 1. Kregelj (J) 56.7. 2. Hartman (L). 3. Jamnik (J).

Metanje kopja: 1. Primožič (J) 33.75. 2. Vukmanović (L) 38.28. 3. Lojk (J) 32.10.

Skok v daljavo z zaletom 1. Lojk (J) 5.16. 2. Kandare L. (L) 5.05. 3. Kregelj (J) 4.82.

Metanje disk: 1. Vukmanović (L) 28.84. 2. Oražem (L) 27.98. 3. Sever (J) 25.79.

Svedska štafeta 100+200+300 m: 1. Lask v postavi Kandare L. in B. Hartman, Umek, 2:16.2. 2. Jadran v isti postavi kot pri teknu na 400 m, 2:18.

Skok v daljavo brez zaleta: 1. Lojk (J) 2.50. 2. B. Kandare (L). 3. Kandare L. (L).

Tek na 1500 m: 1. Kregelj (J) 4:50.2. 2. Praunseis (J). 3. Slapničar (L).

Propozicije za biciklistički motociklistički meeting na 11. studenega 1923. na klubskem trkašku Koturaška cesta Vožnje za bicikliste obdržavajo se po pravilniku J. K. S. u Zagrebu. Vožnje za motocikliste obdržavaju se po pravilniku J. M. S. u Zagrebu. Rok prijave usledjuje najkasneje do 11. o. m. (na dan utrke) 12 sati podne. Prijave za bicikliste iznataši 5 D, a za motocikliste 10 D, za svevožnje, te se iznajti poslati na tajništvo gornjega kluba. Vožnje biciklista: Utrka funitora 5 okругa 2500 m, utrka otvorena 10 okругa 5000 m. Motor. vodstvo 10 okругa okругa 5000 m, utješna utrka 5 okругa 2500 m. Vožnje motorista: 1) Po-

močni motori do 150 cm² 5 okругa, 2) Motori do 250 cm² 8 okругa, 3) motori do 350 cm² 10 okругa, 4) motori do 500 cm² 15 okругa, 5) motori do 750 cm² 15 okругa, 6) motori sa prikolicom 15 okругa. Početak vožnja točno u 2 sata po podne.

M. Z.:

— Atletiki (Celje): Irljija. V nedeljo 11. tm. nastopijo celjski Atletiki v Ljubljani proti Irljiji. Po svoji sedanjim formam spadajo Atletiki nedvomno na eno prvih mest med sportnimi klubmi Slovenije. Tekma z Irljijo je v kratkem času njihov šesti nastop proti ljubljanskim klubom: iz izemo Irljije, kateri so pretečeno nedeljo podlegli po trdnu boju z 0:2, so sigurno obvladali ostale protivnike, tako Hermes s 5:0, Jadran s 3:2, Primorje z 2:0 in 1:0. Najmočnejši so Atletiki v obrambi, kjer igra kot desni branilec Šaleker, ki je nastopil že parkrat reprezentativno za ljubljino. Podvez. Mesto sred. krilca zavzema Čeh Piša, še pred nedavnim igralec praska ČAFK-a. Napadalno vrsto vodi Dürschmid, večkratni reprezentativni dunajski igralec. Pod njegovim vplivom so se razvili Atletiki v dobro, strogo trenirano in izredno odporno moštvo, proti kateremu treba nastopiti le dobro pripravljen. Početek tekme ob pol 15. ur, predtekma med Svobodo v rez. Irljije se prične ob 13. ur. Predprodaja vstopnic v petek in soboto v trg. J. Gorenec, Dunajska cesta.

Izpred sodišča.

— Prehude očitke je pribolj odg. ured »Socijalista« napram beogradski policiji. Očital je je nečvrste stvari, znanje in nočno počestno občevanje s propalimi ženskami, umazane kupčije in druge nečvrste komedije. Zaradi te neprevidnosti je bil obsojen odg. urednik na 50 D globe.

— Prepri za »Muškonta«. Med vožnjo od vinske trgovce so se začuli v noči glasovi: »Auf biks Jacri!« In ustavili so se Jarčevi vozovi, ki so jih vozili bratje Lojze, France in Jaka iz Črnavasi in Pavel Keršič z Izanske ceste v spremstvu žensk, da pogledajo kakšni strahovi plešejo po cesti. Pri tem so naleteli na godca Kozarška, ki pa je šel mirno v svoji družbi in ga povabili na voz, da jim zaigra. Ta pa se vabišči ni odzval. Naenkrat so se pa znašli na cesti blizu Skrabe in Lojze Vidmar in nastalo je rays in kavš in padale so palice in klofute. Največ jih je skupil Ivan Skrabar, ki pravi, da so ga kar stire tepli. Pri obravnavi je bilo težko ugotoviti, kdo je kaj zakrivil in je bil obojen samo Pavle Keršič na 400 D globe, drugi pa so bili radi posmanjanja dokazov oproščeni.

— Mlada lovca. Šla sta na lov v nedeljo popoldne mlada bratca Krivca tam od Smaria Janez in Jernejček. Janez je res ustrelil zajca, Jernejček pa ga je šel iskat v grmovje. Tam pa je naletel na svoje veliko začudenje na čuvanja Samca, ki si je že prilastil Janezovega zajca. In konec brakate je bil ta, da bo Janez en dan zaprt in so mu vzeli puško, kar je še najhujša kazzen.

Darila.

Za nerešeni Sokolski dom (Tabor) davaoval veseli gost v kavarni Jadran 20 D. Srčna hvala!

— Za Malgajev spomenik v Guštanju je odbor prejel sledeče nadaljnje zneske gg. nabiralcov: Tilka, Smarje pri Jelšah D. 200; I. Nabergoi, Dragograd D 117; uprava Sl. Naroda, Ljubljana (oficirski zbor 30. pp.) D 620; Ela Mrak, Brezno D 112; Vékoslav Spanger, Murska Sobota, D. 436.50; dr. J. Kotnik, Maribor, D. 100; prej D 7.351.25, sedaj D 15.855.20, skupaj D 8.936.75. — Odbor za Malgajev spomenik v Guštanju izrekla ceni, darovalcem najiskrenejšo zahvalo in se obenem priporoča ostalim ceni, nabiralcem.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela meseca oktobra 1923 sledeče prispevke:

I. Podružnice: Krško, m. 430. Žalec, ž. 35. Trebnje 500. Domžale 135. Ormož, ž. 2250. Šoštanj 50. Ribnica, m. 200. Slatina-Radenci 1216. Ribnica na Pohorju 62.19 Novo mesto, ž. 690. Trbovlje, ž. 250. Ljubljana: I. mestna ž. 112. Šentpeterska ž. 300. Šentjakobsko-trnovska, m. 1540. Šentjakobsko-trnovska ž. 500. Šentpeterska, m. 155; skupaj 8425.19 Din.

II. Nabiralniki: Dr. Juro Hrašovec, Celje 25. podružnica Ribnica na Pohorju 80.64; skupaj 105.64 Din.

III. Dr. Ivana Tavčarja sklad: Podruž. Loški potok 60 Din.

IV. Razni prispevki: Dr. Otton Fettich, odv. Ljubljana po narodilih R. Selškarja iz Rožne doline 250. Zveza kulturnih društev, Ljubljana 306.75. Uprava »Sl. Naroda«, Ljubljana 642. Uprava »Jutra« Ljubljana 60. Amalija Magdič, trgovka, Ljubljana v spomin na pok. soproga Pavla Magdič, 500. Dr. C. Oblak, Ljubljana v počasenje pok. J. Cveka 100, gdč. C. M. 10 Din; skupaj 1868.75 Din. Vsota vseh prejemkov 10.459.58 Din.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOLEMŠEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Mali oglasi**Slov. Narodu**
imajo**najboljši uspeh!**

□ □ □ □ □

Strojarna

tričetrt ure od Maribora, z 9 in pol orali posestva, 7 in pol m dolgim gospodarskim poslopjem, klet za strojarno, bazinom, cementno podlago, velika stiskalnica, enainpolovina vinograda, lep sadni vrt in travniki za tri goveda ter njive, voda za celoletni pogon strojarme se takoj proda. Hipoteka lahko ostane. Cenjene ponudbe na Fr. Pergler, Maribor Mlinska ul. 44. 11913.

DELNICE
Jadranske banke Beograd se ugodno prodajo

Ponudbe pod »Jadranska« na Aloha Company, anončna družba, Ljubljana.

11875

Trgovski lokal

v novi stavbi, v sredini mesta, ob prometni ulici, se tako odda. Ponudbe pod »Lokal 11913« na upravo Slov. Naroda. 11913.

Zahvala.

V svojem imenu, v imenu družine **Kappusovo** in **Švigljeve**, se najiskrenejše zahvaljujem za zadnje, mojemu možu izkazane časti s spremstvom na zadnjem potu, za zapete mu žalostinke in darovano lepo cvetje.

Posebna zahvala častiti duhovščini, občinskemu odboru iz Kranja, ki se je udeležil sprevoda z načelstvom g. župana, Kranjski čitalnici, bratom Sokolom iz Kranja, Radovljice in Stražišča, kranjskemu, kamnogoriškemu in stražiškemu gasilnemu društvu in vsem drugim tujim in domaćim udeležencem sprevoda.

Zahvaljujem se domačemu župniku g. Zorku za tolazilne, g. dr. Degleriju za skrbne zdravničke obiske in vsem drugim dobrim prijateljem umrlega, ki so ga med bolezni obiskivali, kakor tudi za vsa pismeno in ustmeno izražena sožalja.

Stanka pl. Kappusova.

Cene oglasom do 20 besed Din 5—; vsaka nadaljnja beseda 50 para, z davčino vred

MALI OGLASI

Velika železna peč se proda.

Tomažič Marija, Sv. Petra cesta 2/II. 11.897

Beneški gater

(samica) s popolno opremo, najnovejšega tipa na

1—3 liste, z zvlako za

načaj, več žagnih listov,

jermečica, jermen, 6 m

dolz. voz z vsem ogrodjem, se proda radi nadomestitve drugega stroja.

— Ljubljana, Prule št. 8. 11.866

Dijakinja

ali pa druga boljša gospodina se sprejme v lepo stanovanje k boljši rodbini.

— Naslov pove uprava »Sl. Nar.« 11.890

Išče se gostilna

v načaj ali na procente.

— Izka Hartman, kavarna »Corso«, Nova Gradiška, Hrvatsko. 11.927

Ribje olje,

zajamčeno pristno, najboljše norveške znamke,

dospelno. — Lekarna Baškardč, Karlovská cesta 3.

— Direktni import iz Kristianije! 11.834

Otroški vozički,

dvokolesa, mali motorji,

šivalni stojci, pneumatika

po znižani ceni. »Tribus«, B. L. Karlovská cesta št. 4, Ljubljana. 11.720

Na dobro domačo hrano

se sprejmeta takoj ali s

1. decembrom dva boljša gospoda.

— Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda« pod »L. 11.859«.

Stanovanje,

obstoječe iz treh elegantnih sob, kuhinje, kopalnice in pritlikin, se odda

z 1. decembrom tistem, ki plača najemino za

par let naprej in nekaj posojila. — Naslov pove uprava »Sl. Nar.« 11.890

Dopisovanje

Stanovanja

Zenitna ponudba.

Mladenč, 24 let star, z dvoje obrti, pa po neštevki zgubil kapital, se odda

z 1. decembrom tistem, ki plača najemino za

par let naprej v nekaj kapitala. — Le

tesne ponudbe pod »Pekarna/11.928« na upravo »Slovenskega Naroda« pod »L. 11.859«.

Lokali

Išče se manjši trgovski lokal

na prometni cesti za

bruar. — Ponudbe pod

»Lokal 1924/11.596« na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Gostilna na račun/11.926«.

Demoiselle

distinguée accepte chambres sans meub